

Henkilöautoilun rajoittaminen keskustassa

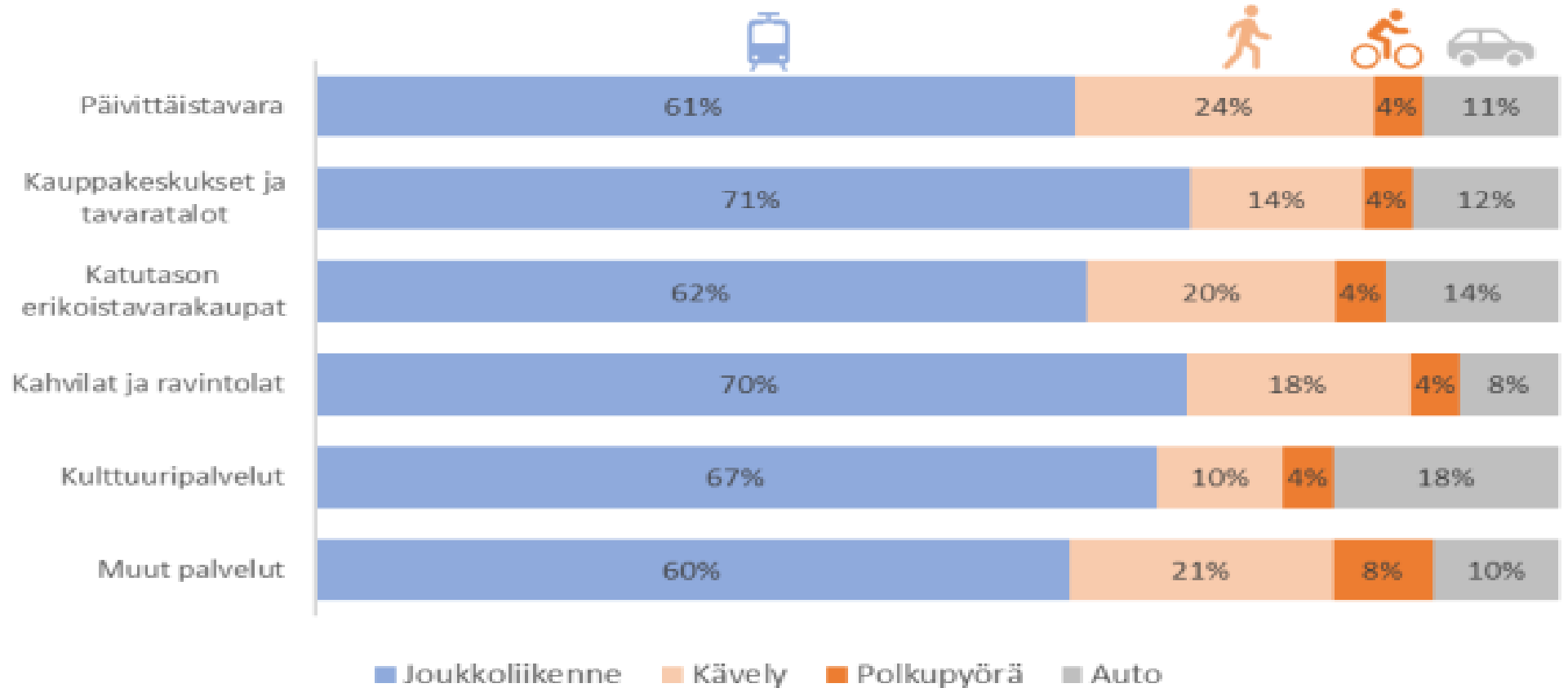
**- mitä tiedetään vaikutuksista keskustan
liike-elämään?**

Uudenmaan liikenneeraati 23.4.2022

Hanna Mela, SYKE

Millä kulkumuodoilla keskustaan tullaan? (esimerkkeinä HKI ja TRE)

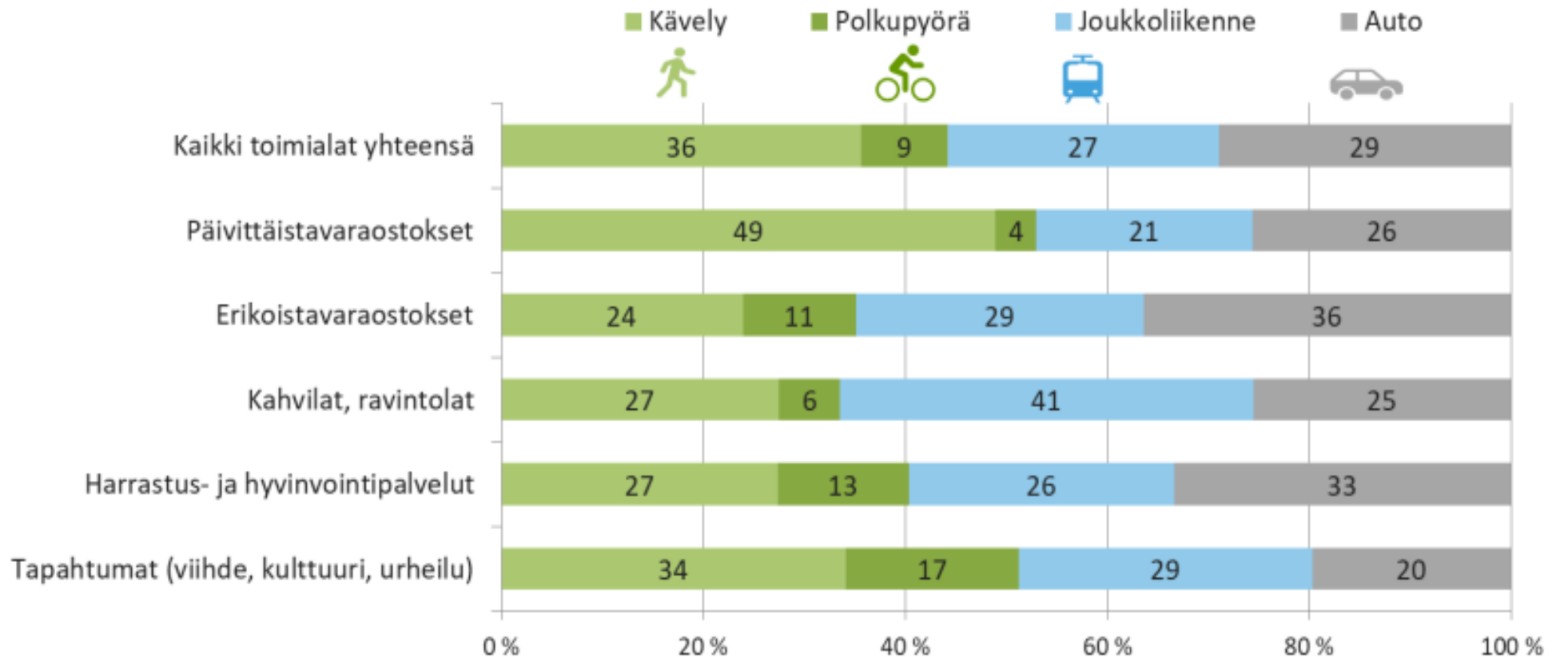
Ostovoiman virtaus Helsingin keskustaan kulkumuodon mukaan

Lähde:
Helsingin
keskustan
asiointiselvitys
2019.

Millä kulkumuodoilla keskustaan tullaan? (esimerkkeinä HKI ja TRE)

Kuluttavan osuus Tampereen keskustan kokonaiskulutuksesta toimialoittain

Lähde:
Tampereen
keskustan
asiointitutkimus
2021.

Yhteenveto asiointiselvityksistä

- Autolla tullaan keskustaan harvemmin ja kertaostos keskimäärin suurempi kuin muilla kulkutavoilla
- Joukkoliikenteellä, kävellen ja pyörällä tullaan useammin ja kertaostokset pienempiä
- Keskustojen kokonaisliikevaihdesta 8-18 % (HKI) ja 20-36 % (TRE) tulee autolla saapuvilta

Keskusta-autoilun rajoittamistoimien vaikutuksista liike-elämään

- Tutkimus vielä suhteellisen vähäistä
- Aina kävely-ympäristön parantamisen vaikutuksia ei voida kiistattomasti erottaa muista toimista ja talouden yleisestä kehityksestä
- Tutkittu mm. kävelykatuja, pysäköintipaikkojen poistoa, autokaistojen vähentämistä/kaventamista, kadun sulkemista autoliikenteeltä

Yhteenvetoa tutkimuksista

- Autoilun rajoittaminen keskustassa aiheuttaa etukäteen huolta ja vastustusta mm. yritysten ja autolla liikkuvien keskuudessa
 - Toteutus usein kaatunut tähän
- Huolina asiakkaiden väheneminen ja liikenteen ruuhkautuminen ympäröivillä kaduilla
- Ennen-jälkeen -tutkimuksissa taloudelliset vaikutukset keskustan yrityksiin kuitenkin pääsääntöisesti positiivisia

Millaisia vaikutuksia on havaittu?

- Keskustan viihtyisyyden paraneminen
 - Tilan vapautuminen autoliikenteeltä
 - Melun väheneminen
 - Ilmanlaadun paraneminen
 - Turvallisuuden paraneminen
- Ajanvietto ja oleskelu lisääntyy vs. läpikulku
 - 'Lompakkotiheys' kasvaa
 - Asiakasmäärien ja liikevaihdon nousu
 - Kiinteistöjen arvon ja käyttöasteen nousu
 - Yrityskanta voi muuttua palveluvaltaisemmaksi
 - Elävöittävä vaikutus kaupunkikulttuuriin

Johtopäätöksiä tutkimuksista

- 'Liikenteen haihtuminen' (*traffic evaporation*)
- Kokeilujen merkitys (kausikokeilut, kokemusten keruu)
- Vaikutukset voivat vaihdella yritystyyppin mukaan (eivät automaattisesti positiivisia)
- **Kontekstisidonnaisuus → Huolellinen suunnittelu ja eri sidosryhmiä osallistava toteutus tärkeää onnistumiselle**

Lähteet

- Rantala, T. Luukkonen, T., Karhula, K., Vaismaa, K. Mäntynen, J. & Metsäpuro, P. 2014. Kävelystä elinvoimaa. Tampereen teknillinen yliopisto. Liikenteen tutkimuskeskus Verne. https://research.tuni.fi/uploads/2020/11/2f44dfec-kavelysta_elinvoimaa.pdf
- Pere, P.-P. 2017. The effect of pedestrianisation and bicycles on local business. Case studies for the Tallinn High Street Project. Future Place Leadership. <https://futureplaceleadership.com/wp-content/uploads/2017/05/Tallinn-High-Street-Case-studies-Future-Place-Leadership.pdf>
- Hack, G. 2013. Business Performance in Walkable Shopping Areas. Technical Report. November 2013. Robert Wood Johnson Foundation. https://activelivingresearch.org/sites/activelivingresearch.sdsc.edu/files/BusinessPerformanceWalkableShoppingAreas_Nov2013.pdf
- Litman, T. 2022. Economic Value of Walkability. <https://www.vtpi.org/walkability.pdf>
- European Commission. Reclaiming city streets for people: Chaos or quality of life? https://ec.europa.eu/environment/pubs/pdf/streets_people.pdf
- Lawlor, E. 2014. The Pedestrian Pound. The business case for better streets and places. <https://www.livingstreets.org.uk/media/3890/pedestrian-pound-2018.pdf>
- Credit, K. & Mack, E. 2019. Place-making and performance: The impact of walkable built environments on business performance in Phoenix and Boston. Environment and Planning B: Urban Analytics and City Science 2019, Vol. 46(2) 264–285.
- Szarata, A., Nosal, K., Duda-Wiertel, U. & Franek, L. 2017. The impact of the car restrictions implemented in the city centre on the public space quality. Transportation Research Procedia 27 (2017) 752–759.
- Vehmas A., Pesonen V., Humppi L., Pitkäaho M., Salminen E., Tuupanen P. 2016. Hämeenkadun joukkoliikennekatuja elävöittämissuunnitelman vaikutukset. Ramboll Finland Oy.
- Helsingin keskustan asiointiselvitys 2019. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2019:22.
- TAMPEREEN KESKUSTAN ASIOINTITUTKIMUS 2021. Tutkimusraportti 1.12.2021. Ramboll Oy.

